

Monumentnummer*: 521242

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82657/64

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Tilburg	N			9659

Omschrijving**

Inleiding

Voormalig WINKEL-WARENHUIS in Expressionistische stijl van de firma P. de Gruyter en Zn. uit 1933. Gebouwd naar ontwerp van T. Wilschut de huisarchitect van bovengenoemde firma. De winkel ligt aan de Gasthuisring in de wijk Veldhoven.

Omschrijving

De kubusvormige winkel heeft een rechthoekige plattegrond en bestaat uit twee bouwlagen gedekt door een plat dak met aan de voor en zijkanten een borstwering. Aan de achterkant bevindt zich een eenlaags gedeelte eveneens onder een plat dak. De voorgevel bevat een metalen symmetrische etalagepui met dubbele teakhouten glasdeuren en bovenlicht met twee tussenstijlen en twee horizontale glasroeden. De grote flankerende etalageramen hebben een smalle strook van drie bovenlichten met twee tussenstijlen. De pui bevat aan beide zijkanten een heldere gebogen glazen bouwsteen die voorzien is van een canelure. De gehele pui is gevat in blauwachtig gevlamd tegelwerk met speciaal gevormde hoek- en lekdorpeltegels afkomstig van de fabriek "De Porcelijne Fles" uit Delft. Bovendien bevat de getegelde puibalk, afkomstig van dezelfde fabriek, in het midden in kapitalen weergegeven de naam van de firma: "P. de Gruyter en Zn." en opzij aanzetornamenten in goudkleur. De tweede bouwlaag heeft een groot stalen venster dat horizontaal in tweeën wordt gedeeld door een in de gevel uitstekend betonnen kalf. Het venster met zwarte lekdorpelstenen heeft zeven tussenstijlen. Het is voorzien van gehamerd glas-in-lood, uitgevoerd in transparant glas, dat afgewisseld wordt door varianten op geometrische wijze, in de kleuren blauw, geel en paars. De muurdam, rechts naast het venster, doorbreekt door middel van een vierkante opbouw en gedekt door een plat dak de dakrand van de gevel. In het midden van deze muurdam bevindt zich een smalle

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

lichtstrook van groene glazen prismavormige bouwstenen. De rechterzijgevel en achtergevel zijn blind uitgevoerd. De linkerzijgevel heeft een getrapte opbouw, die doorbroken wordt door de schoorsteenopbouw. In het laagste deel bevindt zich onder een betonlatei een dubbele houten achterdeur met daarin bovenlichten voorzien van een horizontale glasroede. Naast de deuren onder dezelfde latei een klein venster met een vierruits roedenindeling. Hierboven een negenruits stalen venster van het kantoor van de filiaalchef. In het hoogste deel van de gevel bevinden zich op de tweede bouwlaag en symmetrisch in de gevel twee identieke smalle vensters. Qua uitvoering en indeling stemmen ze overeen met het grote venster van de voorgevel. Het opgaande werk bestaat uit geel genuanceerde baksteen gemetseld in kettingverband en voorzien van terugliggend voegwerk. Een extra accent geven de enigszins verdiepte muurvlakken, met de bekroning van een doorlopende rollaag, opzij van de schoorsteen en rond de vensters van de tweede bouwlaag. Het geheel staat op een basement van rood/paarse baksteen. Aan de bovenkant worden de gevels afgesloten door een geglazuurde haakse zwarte afdekpan. De indeling van het winkel-warenhuis is ongewijzigd. Het bevat naast de winkelruimte een kleine kelder, een koelruimte op de begane grond, magazijn op de tweede bouwlaag en halverwege de trapopgang het kantoor van de filiaalchef. Het interieur van de winkel heeft stucwerk met geprofileerde randen in wand en plafond.

Waardering

Het winkel-warenhuis is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaaleconomische ontwikkeling, in het bijzonder de uitgroei van de grootschalige detailhandel met vele plaatselijke vestigingen en een eigen huisstijl, het is van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de winkel. Het heeft architectuurhistorisch belang vanwege de plaats in de geschiedenis van de Expressionistische bouwkunst en in het oeuvre van de architect en vanwege het bijzondere materiaalgebruik. Het is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Winkel (G)

Functie

Winkel (G2)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument